

Tujerodne drevesne vrste pri nas

TRNATA GLEDIČEVKA

Trnata gledičevka (*Gleditsia triacanthos*) ali gledičija je okrasna drevesna vrsta, ki so jo k nam prinesli v 17. stoletju iz Severne Amerike. Najboljši razpoznavni znak so njeni veliki trni, po katerih je vrsta tudi dobila ime.

Predstavitev vrste

Gledičevka ima hitro višinsko rast in večinoma dosega višino okrog 20 m. Ima redko in široko krošnjo. Listi so sestavljeni iz različnega številnih lističev. Ti so elipsaste oblike, zato vrsta lahko spominja na robinijo. Iz debla, vej in poganjkov izraščajo močni in ostri trni, ki so dolgi do 20 cm. Pogosto se trni pojavljajo v skupinah. Cvetovi so drobni in rumeno-zelene barve. Rjavi plodovi s semeni imajo obliko zavitih strokov, ki so dolgi 30-40 cm. Ti na drevesu ostanejo tudi pozimi.

Gledičevka je nezahtevna vrsta, ki raste na ravnih tleh in je odporna na nizke temperature ter dolgotrajno sušo. Potrebuje pa veliko svetlobe. Bolj kot na vrtovih je prisotna v parkih in drevoredih. Vrsta je primerna tudi za zaščito tal pred erozijo, saj lahko na globokih tleh njen koreninski sistem seže do 6 m v globino. Pri nas jo v naravi trenutno opazimo le redko na gozdnih posekah in obronkih ter v sestojih z robinijo.

Širjenje in odstranjevanje

Širi se s semeni, ki jih pojedjo in nato izločijo živali. Razširja se tudi s pomočjo podzemnih poganjkov in vegetativnih poganjkov na požaganih rastlinah.

V Evropi je invazivnost trnate gledičevke trenutno ocenjena kot potencialno invazivna. V prihodnosti pa pričakujemo, da bo njena invazivnost postala izrazitejša, saj naj bi podnebne spremembe spodbujale njeno obnovo in rast.

V nekaterih delih sveta – predvsem v Avstraliji - je gledičevka ena najbolj invazivnih drevesnih vrst. Na pašnikih gledičevka duši rast trav, zato je tam zelo nezaželena. Uspeva tudi ob cestah, na degradiranih območjih, ob vodotokih in na travnatih površinah.

V primeru njene razširitve v naravno okolje je priporočljivo odstraniti celotno drevo preden se tvorijo semena. Mlade poganjke pa je potrebno populiti. Pri odstranjevanju je potrebna pazljivost zaradi trnov.

Zanimivosti

Les trnate gledičevke je težek, kakovosten in obstojen. Trni naj bi ji med ledeno dobo služili tudi kot obramba pred mamuti. Nekoč so trne uporabljali kot žeblje za zabijanje v mehkejšo vrsto lesa. Danes obstajajo tudi vrtnarski različki gledičevk brez trnov.

Plod je rjav svetleč
zaviti strok

Trni in mladi poganjki izraščajo iz
debla

Breztrnata gledičevka v
mariborskem Mestnem parku

Avtorja:

mag. Živa Bobič Červek, Skupna občinska uprava Maribor, Skupna služba varstva okolja
dr. Aleksander Marinšek, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno ekologijo